

Payí Poro Timotio nánì ríwíyo eanjnarínì.

Payí rína Timotio nánì Poro ná ríwíyo eanjnarínì. Poro ámì anj yof Romíyo gwí niñwearíná Timotio sínì Epesasíyo niñwearí Jisasoyá síyikí e imónígfáyo umeñweanáná Poro “Nionì nípíkíprí anjwí ayoráni?” niyairíná Timotio enj neága nuri pí pí wímeáfpimí xopírará wipaxí imóníwínígínìrì payí rína nearí dñj síxí umímonjínígínì.

¹ Poronì —Nionì Goríxo wimóníagí nánì Kiraisí Jisasoyá wáf wurímeiarínjá wonírínì. O tñnì nikárínìrínjfpimí dánì dñj niyimínj imónínwá Goríxo negí sñmímanjyo dánínj “Apí seaiimíárínì.” nearínjfpí nánì wáf wurímeíwínígínìrì nírípeañonírínì. ² Nionì Timotioxí —Joxí gí niaíwoxínj dñj síxí ríyínáoxínì. Joxí nánì payí rína nearí mónaparínjínì. “Negí ápo Goríxo tñnì Áminá Kiraisí Jisaso tñnì awaú wá ríwianírì ayá rírímíxírì joxí níwayírónírì ñjwearí nánì siiri éfísixínì.” nimónarínì.

“Joxí nánì Goríxomí yayí wiarínjárínì.” urínj nánírínì.

³ Nionì anínj íkwáwíyiranì, áríwíyiranì, Goríxomí joxí nánì ríxínj níruríyiríná omí —O nionì yarínj re niníríná “Negí aríowa omí píranínj níxírdíroná yagfápa nionì ení axípi xídarínjáoniranì?” yarínj e niníríná esís bí míníní xídarínjáorínì. Omí joxí nánì ríxínj níruríyiríná yayí wiarínjárínì. ⁴ Nionì yayí nísíarímí níríná joxí ñwí neawáfagí ranínjápí nánì dñj nímoríná ámí dñj nífá ayá wí ninínfá nánì “Síñwí oranímínì.” niyairínì íkínj sípí niarínjfrínì.

⁵ Joxi nání dñj nĩmorĩná dñj re ninarĩjĩrĩnĩ, “O mimónĩ dñj wĩkwĩronomanĩ. Aga nepa Jisasomĩ dñj wĩkwĩronorĩnĩ.” Dñj e ninarĩjĩrĩnĩ. Dĩxĩ rĩái Roisĩ xámĩ wĩkwĩrorĩ dĩxĩ rĩnái Yunisĩ enĩ wĩkwĩrorĩ yagĩĩpa joxĩ enĩ “Axĩpĩ wĩkwĩroarĩnĩ.” nĩmónarĩnĩ.

“Xwĩyĩá yayĩ neainarĩjĩpĩ nání ayá mĩsinĩpanĩ.” urĩjĩ nánírĩnĩ.

⁶ Ayĩnání dirĩrĩ rĩpĩ osimĩnĩ. Nionĩ gĩ wé seáyĩ e sikwiáráná Gorĩxo e epaxo imónĩwĩnĩgĩnĩrĩ simĩxĩjĩpĩ —Apĩ rĩxa rĩnayĩnĩ yárinĩjĩpĩrĩnĩ. Apĩ ámĩ rĩá ápiáwĩ xwé oenĩrĩ pĩrámĩ yarĩjwápánĩjĩ inĩrĩxĩnĩ. ⁷ Ayĩ rĩpĩ nání rĩrarĩjĩnĩ. Gorĩxo kwĩyĩ ayá igigĩ neainĩpaxĩ imónĩjĩpĩ mĩneaiapĩ enĩ neánĩrane ŋweaanĩwá nání neaimĩxĩrĩ ámáyo dñj sĩpĩ wianĩwá nání neaimĩxĩrĩ awayĩnĩ nĩpĩreánĩrane yanĩwá nání neaimĩxĩrĩ enĩ nání imónĩjĩpĩ neaiapĩjĩ enjagĩ nání rarĩjĩnĩ.

⁸ Ayĩnání negĩ Ámĩná Jisasi Kiraiso nání wáĩ nurĩrĩná ayá wĩ mĩsinĩ ananĩ wáĩ urĩrĩxĩnĩ. Nionĩ o nání wáĩ urĩmearĩjagĩ nání gwĩ nĩjwĩrĩrĩgĩtonĩ nání enĩ ayá mĩsinĩpa éwĩnĩgĩnĩ. E mepa nerĩ Gorĩxo enĩ sĩxĩ simĩxĩjĩpimĩ dání re yaiwĩrĩxĩnĩ, “Nionĩ enĩ Poro enĩpa axĩpĩ nerĩ xwĩyĩá yayĩ neainarĩjĩpĩ wáĩ urarĩjĩpimĩ dání xeanĩjĩ nĩnĩmearĩnáyĩ, ananĩrĩnĩ.” yaiwĩrĩxĩnĩ. ⁹ O nene yarĩjwápĩ nání dñj nĩmorĩ yeáyĩ nĩneayimĩxemearĩ gĩ ámá sĩyikwĩ mĩnĩgĩáyĩ oimónĩpoyĩnĩrĩ wéyo íá neaumĩrĩjĩmanĩ. Enĩná dání “Nionĩ wá nĩwianĩrĩ e wiimĩárĩnĩ.” yaiwiáragĩpĩ nání dñj nĩmorĩ yeáyĩ nĩneayimĩxemearĩ nionĩyáyĩ oimónĩpoyĩnĩrĩ wéyo íá neaumĩrĩjĩrĩnĩ. O xwĩá sĩnĩ mimĩxĩnĩjĩnání re nĩyaiwirĩjĩpimĩ dání wá neawianĩjĩrĩnĩ, “Kirisĩ Jisaso ámáyo yeáyĩ uyimĩxemeáwĩnĩgĩnĩrĩ uowárfĩmĩgĩnĩ.”

n̄iyaiwirin̄j̄pimi d̄áni wá neawianin̄j̄r̄ini. ¹⁰ En̄íná d̄áni wá e neawianin̄j̄ en̄agi aí agwi ríná Kirais̄i Jisaso —O yeáȳf̄ neayim̄ixemean̄fa nán̄i neaiin̄j̄or̄ini. O r̄ixa xw̄fá t̄fyo n̄ib̄ir̄in̄j̄pimi d̄áni Gor̄ixo “Wá seawianim̄f̄ar̄ini.” rár̄in̄j̄p̄i r̄ixa s̄in̄gán̄i piaum̄im̄f̄ in̄in̄j̄r̄ini. Xw̄iyfá nene yayf̄ neainar̄in̄j̄pimi d̄áni Jisaso wfá neaókim̄ixáná re n̄iyaiwirane n̄j̄fá imón̄in̄j̄wini, “Pear̄in̄j̄wápimi Jisaso xop̄tr̄ar̄im̄f̄ iyf̄ r̄iwin̄in̄iḡini? D̄in̄j̄ n̄iyim̄in̄j̄f̄ nene man̄in̄f̄ an̄in̄j̄f̄ ŋwean̄f̄wá nán̄i ip̄i r̄ineaiap̄in̄in̄iḡini?” n̄iyaiwirane n̄j̄fá imón̄in̄j̄wini. ¹¹ Xw̄iyfá yayf̄ neainar̄in̄j̄f̄ ap̄i nán̄i áwan̄j̄f̄ ur̄imer̄i wáf̄ ur̄imer̄i uréwap̄iyemer̄i éwin̄in̄iḡin̄ir̄i n̄ir̄f̄pean̄on̄ir̄ini. ¹² E n̄ir̄f̄pean̄on̄i en̄agi nán̄i xean̄in̄j̄f̄ r̄ip̄i nímean̄j̄r̄ini. E ner̄i aí ap̄i nán̄i nion̄i ayá wí m̄ininar̄in̄ini. Ayf̄ r̄ip̄i nán̄i ayá wí m̄ininar̄in̄ini. Gor̄ixo, nion̄i d̄in̄j̄f̄ w̄ikw̄f̄ron̄áo nán̄i nion̄i n̄j̄f̄ar̄ini. “O xw̄iyfá yayf̄ neainar̄in̄j̄f̄ wáf̄ r̄iméwin̄in̄iḡin̄ir̄i nán̄i f̄án̄in̄j̄f̄ niep̄f̄x̄fn̄iasin̄j̄p̄i s̄fá Jisaso weap̄in̄f̄ayi imón̄f̄e nán̄i anani meŋweapaxor̄ini. Ámá ám̄i s̄in̄j̄f̄ xegf̄ b̄i t̄fni sayá nim̄ix̄ir̄i r̄ip̄f̄r̄ix̄in̄ir̄i meŋweapaxor̄ini.” nimón̄ar̄in̄j̄agi nán̄i ayá wí m̄ininar̄in̄ini.

¹³ Xw̄iyfá en̄w̄ipeár̄in̄in̄j̄f̄, nion̄i xam̄in̄j̄ox̄i e d̄áni wáf̄ ur̄ir̄i uréwap̄iyir̄i éwin̄in̄iḡin̄ir̄i s̄in̄j̄wep̄iḡf̄ siar̄fná ar̄fá nin̄j̄p̄i xáiwf̄ f̄á x̄ir̄f̄r̄ix̄in̄i. Kirais̄i Jisaso t̄fni naw̄ini nikár̄in̄ir̄fná d̄in̄j̄f̄ w̄ikw̄f̄ror̄i d̄in̄j̄f̄ six̄f̄ uyir̄i ner̄in̄j̄p̄imi d̄áni xw̄iyfá ap̄i xáiwf̄ f̄á x̄ir̄f̄r̄ix̄in̄i. ¹⁴ Xw̄iyfá ayá t̄fj̄f̄ imón̄in̄j̄f̄ f̄án̄in̄j̄f̄ siep̄f̄x̄fn̄iasin̄in̄j̄f̄ ap̄i kw̄iyf̄ Gor̄ixoyápimi d̄áni —Ap̄i s̄iyikw̄f̄ b̄i m̄in̄in̄j̄p̄ir̄ini. D̄in̄j̄f̄ neax̄ix̄éron̄j̄p̄ir̄ini. Apimi d̄áni f̄án̄in̄j̄f̄ siep̄f̄x̄fn̄iasin̄in̄j̄p̄i f̄á n̄ix̄ir̄ir̄i meŋweá̄r̄ix̄in̄i.

“*Esia* p̄iropenis̄fyo dán̄j̄yf̄f̄ n̄in̄iepis̄amoár̄im̄i uḡfawix̄in̄i.” ur̄in̄j̄f̄ nán̄ir̄ini.

¹⁵ Joxi nijfáriní. Esia piropenisfyo dánj Jisasomi dñj wikwíroarigfá nñni nñiepisamoárimí ugáfawixini. Nñiepisamoárimí nuróná wigf waú Pigeraso tñni Xemoseniso tñni awaú eni nñiepisamoárimí ugáfisixini. ¹⁶ E neri aí “Áminá Jiaso Onesiporasomi tñni áamá xegf aniwámi wearigfáyo tñni ayá urimixfwínigini.” nimónariní. Ayf rípi nánirini. O ámi ámi dñj sxf nímimoayinirini. Nioni gwf ñweañáoni nání aiwi ayá mñwiní ¹⁷ añf Romi rípimi nñémónapirfná nioni nání ayá tñni pfa néra nurí nímeanñigini. ¹⁸ Ayináni “Sfá negf Áminá Jiaso áamá ñiyoni mí ómómiximf enfáyimi omí ayá urimixfwínigini.” nimónariní. Nioni sni Epesasiyo ñweañána seáyf o niñjpi nání eni joxi ríxa nijfá imónñini.

2

“Xwiyfápi wíyo eni fánñj wiepfxfniasirixini.” urñj nánirini.

¹ Ayináni gf niaíwññj imónñjoxi, joxi re ñiyaiwinirñjipimi dání, “Kiraíst Jiaso tñni nawini ikárinñáoni enjagi nání Goríxo wá wí mññwianípa yarññrani?” ñiyaiwinirñjipimi dání enj sxf eánei.

² Xwiyfá nioni áamá obaxf arfá egfe dání rarfná arfá niñjpi joxi eni áamá dñj uñwírárípxf imónigfáyo áwanf nuriri fánñj wiepfxfniasirixini. Ayf e dání xamñj wíyo uréwapñjipaxf imónipfrfa nání rírarñjini.

“Jisasomi xfdarñjagi nání sikárfápi xwámámf wírixini.” urñj nánirini.

³ Ewayf xwiyfá bñ rípi nání dñj moí. Simñj wínarigfáyf wami wímeanpi nání ududf mirññpa nero wigf mñxf ináyomi enj neánñro númi uxfdarigfáwa yapí

joxi eni axipi e nimoniri Kiraisi Jisasomi nixdirina simenapi nani ududf mirinpa neru xe onimeaniri xdirixini. ⁴ Siminj winarigawa sminj winarinjwao none yarinjwapi nani yayf owininiri pi pi omijf ama sfa ayf ayo yarigfapi xe nawini rfgwirfgwinijf oeaniniri me na binu xfo wimonarinipini yarigfarini. ⁵ Ewayf xwiyfa ripi nani eni dijf moi. Yamiyamuronigf inarigfa go go yamiyamuronigf inipiri nani xiawo raripimi xixeni arfa mwi anijf winfagi nani manj niwialkiri xegf dijf tfini awini e niyaimi niyapirinaif, yayf niwimori yamiyamuronigf ninirina muroomi minu winipf wipaxf menini. ⁶ Ewayf xwiyfa ripi nani eni dijf moi. Ama nirkwiniri omiseayf eo, o xami wfwami nimurori aiwa nimiru nipaxorini. ⁷ Ewayf xwiyfa nioni nira weparinjayf nani dijf moi. Joxi e nerina Aminao simixinjipimi dani re yaiwipaxirini, "Ayf api nani rfa rinini? Api nani rfa rinini?" yaiwipaxf enagi nani "Api nani dijf moi." rirarinini.

⁸ Joxi Jisasi Kiraiso nani arfa wi mikeamopani. Nioni xwiyfa yayf neainarinipf waf nirinina re rarinjapa "O nipemana ami xwarfpayo dani wiapfni meanorini. Negf arfo mixf inayf Depitoya iwiarfaweyf worini." E rarinjapa o xixeni api e imoninjorini. ⁹ Nioni xwiyfa api waf urarinjagi nani "O nirkwini miyarinini." niniawiro xeanijf ninikarayiro ama rikikiffo yarigfayo gwf njwirararigfapa api eni api eni nigfarini. Nioni gwf njwirararigfa aiwi xwiyfa Gorixoyapi eni gwfinijf mjinjararinini. ¹⁰ Xwiyfa Gorixoyapi eni gwfinijf mjinjararinjagi nani nioni ama Gorixo xegf fa yiyamximf enyaf nani dijf nimori nioni nikararigfapi nipimini xwamamf wiarinjarini. Ama ayf Kiraisi Jisasomi dijf wikwifrona o tfini nawini

nikárinirijípmi dání yeáyí uyimixemeari aḡfnami xfo tñni anijí seáyí e nimóniro ḡweapírfa nání wimixiri éwinigiriní e yariḡárini. ¹¹ Xwiyá re rinijípi nene diḡ ḡwiráripaxípirini, “O tñni nikárinirijípmi dání peḡwaénenijí eḡánáyí, diḡ níyimiḡí eni tḡḡwaéne nimóniri o tñni ḡweanfwarini. ¹² Nene pí pí neaímeáyo xwámámí níwiranénáyí, wíyo eni seáyí e níwimónirane xfo tñni nawini umeḡweanfwarini. Nene ‘O neḡ Ámináomani.’ níriranénáyí, xfo nene nání eni ‘Ayí nání nioni majfáriní. Gí áma wimani.’ rinfáriní. ¹³ Nene ínina diḡ neaḡwiráripaxípi mepa yariḡagwi aiwi o sa anijí diḡ uḡwiráripaxípi yariḡorini. Ámi sḡḡ bí nimixiri rípaḡ mimóniḡo eḡaḡí nánirini.” Xwiyá e rinijípi nene diḡ ḡwiráripaxípirini.

“Uréwapiyarigfáyí xwiyá ximiximí niniro mirinipa étrixini.” urijí nánirini.

¹⁴ Xwiyá nioni rirariḡápi áma joxi tḡḡ e ḡweagfáyo dirirí wírixini. E nerfná Gorixo sḡḡwí anijje dání joxi ríperirí xwiyánijí bí mirí aga nepa sekaxí re urfírixini, “Xwiyá nání ximiximí niniro mirinipa époyi.” urfírixini. Ximiximí niniro rinariḡápi áma wíyo naḡ bí wiiariḡmaní. Arfá wiarigfáyo xwirfá wikixearijí eḡaḡí nání rariḡini. ¹⁵ Gorixo “Timotio mímíwiaroariḡí wo rfa imónini?” osiaiwiniri anijí miní étrixini. Xwiyá nepaxijí imónijípi xegí rinijípa níreḡwípéa nurí urfírixini. E nerí re étrixini. Áma wigí omijí nerfná naḡ éfá eḡaḡí nání “Áma omijí nioni éapi sḡḡwí níwinirfnáyí, ayá ninipaxímaní.” yaiwiarigfáyí yariḡfápa axípi étrixini.

Sípi xwiyá Gorixomi mixídarigfáyí rariḡápi nánirini.

¹⁶ Xwiytá áamá Gorixomi mixtdipa nerfná riro íktá iwtyo dáni riro yarigtápi gí tñt e dáni orfpoyiniri stñwí mtiwntipa étrixtni. Ayt rtpi nánt rariñtni. Xwiytá íktá iwtyo dáni rarigtápi, ayt Gorixomi mixtdipa epftá nánt ná jte xtxoytptí mtoarñtrtni.

¹⁷ Áamá ayt wigí ptné e rarigtápi oremánñt xwé nimóga unfta enagí nánt rariñtni. Áamá e rarigtáyt wigí waú Xaimeniaso tñni Pairitaso tñni awaurtni. ¹⁸ Awau xwiytá nepaxñt imónñtpti ptni ntwiárriri majimajfá néra xejwfmí nuríná re rarigtíwaurni, “Kraisomi dñt wikwtrówaéne negí dñt stñt neaimixtptimi dáni rtxa wiáptnimeawá enagí nánt ntpémáná negí warápi ámi rfwéná bt wiáptnimeantámani.” rariñagfi nánt áamá dñt wikwtrógfá wí midimídáni ayagwí imixárinfáriní.

¹⁹ Wí midimídáni ayagwí imixárinfta enagí aiwt xwiytá Gorixoyápi stñánñt eaárintni. Xwiytá oyápi stñá ayt ntmirtróná stñá iwamtó ntwiwaytrori tigtápi wí mikwierómioá xáiwí stñánñt eánñtpti yapí imóntni. Stñánñt eánñtptimi rfwamñt rtpiaú ntrtniri eántni, “Áamá xfoyá imónigtáyt ayt Ámináo o nijfáriní.” rtniri “ ‘O gí Ámináoríni.’ rarigtá gtyt gtyt wigí stpi yarigtápi rfwmtni umamótrixtni.” rtnirt enftpiaú apimi ntrtniri eántni.

“Gorixomi seáyt nañt wiipaxoxi imóntrixtni.” urñt nánttni.

²⁰ Ayt xwé wiwámi sixt xtxegtñi wení. Sixt awiaxt stñá gorí tñtrani, stñá sirtpá tñtrani, imixtnñtptini mtiwení. Úrapí sixt íktá tñtrani, xwftá tñtrani, imixtnñtpti ení wí wení. Wíntyt ayá tñni mearigtápirtni. Wíntyt ayá tñni mtearigtápirtni.

²¹ Aytáná áamá gtyt gtyt stpi apti ntpini nánt igtánñt

eánigfáyí, ayí áamá Gorixomi seáyí naní wiipaxtyríni. Sixí ayá tñni mearigfáwániní imóninoti. Xfo “Awá tñni e éimigini.” wimónarinípi nání ráriní imóniníwániní imóninoti. Sixí rixa diní peyeañtá yapí mimóní añí xiáwo sñni awá tñni aiwá ríá yeaanipaxí imóniníwá yapí imóninoti. Sixí pí pí naní imóninípi nerfna meámfaníri wí e píraniní nimixiníro weníwá yapí imóninoti. ²² Ayinání íwí síkinoyíné feapá seainípi pírí nñwíakíarimí éfí úrinxini. “Wé róniní imóninípimíni oiponimíni.” yaiwirí “Xwiyá nepaxiní imóninípimí diní níkwíroa ouminí.” yaiwirí “Ámáyo diní sipí owimíni.” yaiwirí “Ámá tñni piyá owírinaneyí.” yaiwirí nerí áamá íkwíráfnániní imónigfápimí dání Ámínáo arírá oneainíri urarigfáyí tñni nawíni xixeni e éfrinxini.

“Xwiyá ikweakwímí rarigfápi arfá mñwí píraniní wé urórxini.” uriní nánirini.

²³ E nerí aí xwiyá majímajfá níkariníro diní ríá níxeyánimáná ikweakwímí rinarigfápi bí xe oníxímeaniníri síjwí mñwinípa éfrinxini. Joxí níjfarini. Xwiyá api nñriníroná sa ximiximíni niníro rinarigfá enagi nání rarinini. ²⁴ Ámínáooyá xinániní nimónirí omíni wíarigfá gíyí gíyí xwiyá ximiximí niníro mñripa éfrinxini. E mepa nero áamá nñni nání wá wumixíro píraniní uréwapiyipaxí imóníro “Sipí áamá ayí níkarfápi ananirini.” yaiwiro éfrinxini. ²⁵ Uréwapiyarfná maní pírí wíakímí yarigfáyo awayini xwiyá nuríro píraniní wé uroaníro éfrinxini. Ayí “Xwiyá nepaxiní imóninípi, ayí apírfani?” nñyaiwiro xixeni e waroparí epírfá nání xamí imónigfápi Gorixoyá diní tñni ríwímíni mamórxinirí awayini

xwiyfá nuriro píráníḡ wé urófríxini. ²⁶ Ámá ayf ámí dḡḡf fá nḡxiriro awí obo —O xfo wimónarḡḡḡpí oépayinirí yapf wíwapiyinorini. O awí ḡweañf maḡf umónfápimi dání ayf nurakínarími úfríxiniirí awayini xwiyfá nuriro píráníḡ wé urófríxini.

3

“ *Jisasomí* oxfdimíni.’ yaiwiarḡḡḡḡḡ aí amá sipí xixegfni epfrífa nání saḡf runinfráriní.” urḡḡf nánirini.

¹ Joxí rípi nání dḡḡf irónei. Sfá yoparf imónḡḡḡḡḡf tḡḡíná Jisaso weapinfáyi sḡnḡ mimónḡḡḡḡḡ “Omí anḡḡf ouxfdaneyí.” yaiwiarḡḡḡḡḡ saḡf wunḡpaxf imónḡḡḡḡḡ wímeanfráriní. ² Ayf amá sipíyí rípi rípi epfrífa enḡḡf nání rarḡḡḡḡḡ. Wiwanḡḡḡḡḡ dḡḡf sipí iniro nigwí nání íkḡḡḡḡḡf sipí iniro mixf meakḡḡḡḡḡ wárxá imóniro ikayfwf riro xináixaneyo aríkwfkwf wiro amá amípi naḡf bḡ wíagfa aí yayf mḡwipa ero pí pí ḡwfá imónḡḡḡḡḡ wḡwifá rírómf ero ³ úrxfmeáyo dḡḡf síxf muyipa ero sfmísf neainiróná piyfá mḡwfrḡḡḡḡḡ imóniro sipí owímeanirí mḡmayfó riro pí pí feapá winarḡḡḡḡḡ mḡwiaíkipaxf imóniro pí pípi oyaneyinirí neróná ímf tḡḡf ero pí pí naḡf imónḡḡḡḡḡ nání wíkf ónro ⁴ wigf wínyf aí nání mḡyf uriro pasá umero ayá nepearímaná úrapí ero wiwanḡḡḡḡḡf nání “Seáyí e mimónḡpa reḡwini?” yaiwiniro amípi nerfna Goríxo yayf winarḡḡḡḡḡf nání íkḡḡḡḡḡf sipí bḡ mḡwí wiwanḡḡḡḡḡf yayf winarḡḡḡḡḡḡf nání íkḡḡḡḡḡf sipí wiro epfráriní. ⁵ Mimónf xwiyfá nḡḡro “Goríxomí píráníḡ xfdanro rfa yarḡḡḡ?” oneaiawípayinirí nero aiwí oyá enḡf eánḡḡf xfomí xfdíprífa nání wimḡḡḡḡḡ imónḡḡḡḡḡpimi rfwf umopfráriní. Ámá e yarḡḡḡḡḡf tḡḡf e yarírófríxini. ⁶⁻⁷ Ayf amá ayfya wí rípi yarḡḡḡḡḡ enḡḡf nání “Ayf

tíñf e yaríróirixini.” rirariñini. Wigf xwiyfá piyipiýf urarigfápimi dáni añf ákñáyo nípáwiro apixf wigf íwf éfápimi dáni ayá udunarñiwami — Íwa dñf nípikwini mimaxirigfíwarini. Wigf mñf winarñípimi dáni sipi oyaneyiniri nipemeánimi warigfíwarini. Nijfá oimónaneyiniri anñf minf néwapñiniri aí xwiyfá nepaxñf imónñfpi tñni xxenñ nñfá mimónarigfíwarini. Íwami yapf wíwapiyarfná arfá niwiro nánñ gwíyónñf nikiripeaaniri ñweañot.⁸ Enñná Janiso tñni Jaboriso tñni awáu Mosesomi manf pñf wiaikímf yaniri nánñ egfípa áamá sipi ayf —Ayf dñf rfá xeyánigfáyf enagñ nánñ dñf nípikwini mímooarigfáytrinini. Xwiyfá nepa imónñfípimi dñf mñkwfroarñagfa nánñ Gorixo rfwf umonñftrinini. Ayf eni awáu egfípa axfpi xwiyfá nepaxñf imónñfpi pñf wiaikímf yaniro yarigfárinini.⁹ Enñná yegf Isireriyf wigf awáu Mosesomi manf pñf wiaikímf owiaiyniri yarigfípi sñwfw niwinaxfdiróná “Majmájfá nikáriniri rfa yarñi?” yaiwiagfápa agwf ríná eni áamá nñni sipi yarigfáyf wigf yarigfápi sñwfw mí nómixiróná “Majmájfá nikáriniro rfa éfawixini?” yaiwipñfá enagñ nánñ xwiyfá nepaxñf imónñfpi pñf wiaikímf yaniro yarigfápi sipúrurf epñfárinini.

“Nioni riréwapiyiñapi xaíwf fá xirñirixini.” urñf nántrinini.

¹⁰ Joxi nioni tñni nemerai sñwfw nanaxfdagoxi enagñ nánñ nioni áamáyo uréwapiyemeagápirani, nemerfná yagápirani, e oemñiniri yagápirani, Gorixomi dñf niwñkwf róa wagápirani, wikf mñwónipa nerñ awayini yagápirani, áamá nánñ wá nunagfápirani, xeanñf xwámámf wiagápirani, apñ nñpñni yagápi nánñ joxi nijfárinini.¹¹ Nioni añf Adiokiyñ rñññfípimi tñni

Aikoniamiyi riniñipimi tñi Risitirai riniñipimi tñi añi apiaú apimi wái urimearíná xeaniñi nikáríagi nání riniñi nímeanipi nání eni joxi nijtá imóniñi. Xeaniñi ríá tñi nikarayíagía aí xwámámí wijañi. Api nipiñi dání Ámínáo éí nimiminiñirini. ¹² Ai, áma Kiraisi Jisaso tñi nawíni ikárinigítá enagi nání omi píraninñi oxídaneyiniri yarigítá niyoní eni xeaniñi wímeaníarini. ¹³ Áma sipi yarigítáyí tñi mimóni yarigítáyí tñi wigí sipi yarigítápi sayá nimíxa nuróná wíyo yapí wíwapiyiro wíwaninñiyí oboyá diñyo dání yapí éwapiniro epírarini. ¹⁴ E epírtá enagi aí xwiytá joxi riréwapiyinipimi dání nijtá imóniri “Api nepaxinñi imóninñipirani?” yaiwíriri enipi wí arítá mikeamó xaiwí tía xirírixini. Ayí rípi nání rirarinini. Joxi nene xwiytá api ririnjwaéne nání “Ayí diñi ñwiráripaxiyirani?” niyaiwiri píraninñi nijtá imóniri ¹⁵ oníná dání ríwaminñi Gorixoyá niriniri éaninipi nání nijtá imóniri enagi nání rirarinini. Ríwaminñi niriniri éaninipi api joxi tía nrorinipimi dání diñi émi saími monipi moría nání síwaminñi sipemeari Kiraisi Jisasomi diñi wíkwírópimi dání yeáyí riyimíxemeanía nání síwaminñi sipemeari epaxirini. ¹⁶ Gorixoyá ríwaminñi niriniri éaninipi nipiñi xíoyá kwíyipimi dání niro eagípirini. Nepa imóninipi nání nearéwapiyipaxí imóniri xewí yarinjwápi nání síwá neaipaxí imóniri ayiyumí neaipaxí imóniri wé róninñi imóninipi yaníwá nání yayíwí neamepaxí imóniri enipirini. ¹⁷ Xwiytá api áma Gorixoyá imónigítáyí rípiá epírtá nánirini. Xíto “E érírxini.” wimónarinipi epírtá nání eni síxi éanro pí pí nañi imóninipi epírtá nání ipimóniro epírtá nánirini.

4

“Xwiytá Gorixoyápi wáf uriri xixeni eri éirixini.”
urijf nánirini.

¹ Kiraisi Jisaso niweapiri áma niyoni sijnani niwimonimána mixt ináytnijf neri áma xfoyáyf xwioxfoyo mtimeámf eri pegfáyorani, siní sijf nimóniri nweagfáyorani, womi womi pfa nimera uri enfa enagi nani o tñni Gorixo tñni awau sijwf anigfíe dani xwiytá apimi joxi wiárf mimúropaxf imónijf rípi oririminí. ² Xwiytá Gorixoyápi wáf uririxini. “Arfa owianeyi.” wimonarijagi niwinirfnarani, “Arfa miwipa oyaneyi.” wimonarijagi niwinirfnarani, wáf uriri nani ipimónirixini. Áma Gorixoyá imonigfáyf sipi yarijagfa niwinirfná wigf yarigfápi nani ayá owudunirí mixt uriri “Píni wiárfpoyi.” uriri éirixini. Jisasomi piránijf ouxfdfpoyiniri enj rirémixt wirixini. Api api neri aí apaxf mé nanj mimonarijagfa niwinirfná wikf tñni murf awayini nuréwapiya úirixini. ³ Ayf rípi nani rirarijní. Xwiytá enwípeárinijfpi áma paimimf niwiro arfa miwí epfrfná ríxa anwi erini. Ayf api arfa miwí re epfrfáriní. Xwiytá xegf bi imónijfpi arfa owianeyiniri wigf wimonarijfpi tñni xixeni uréwapiyarigfáyfni nimearo awí eámeámfnijf epfrfáriní. ⁴ Xwiytá nepaxijf imónijfpi rfwfmíni nímamoro piyijf ikayfwfoyo arfa niwiro xfdanro nani epfrfáriní. ⁵ Ayf e epfrfa enagi aí joxi dijf nanjni nímori xixeni irfni éirixini. Pí pí símeátpi sa xwámámf wiri ámayo xwiytá yayf neainarijfpi wáf urimemíniri eri Kiraisoyá xínáixfnijf nimóniri omijf wiirfa nani imónijoxi ámayo e wiwfnigíniri imónijfpi tñni xixeni eri éirixini. ⁶ Ayf rípi nani

rírariŋini. Gorixoxo nání narjwí ridiyowá nerfíná ápiáwí xwé owenirí iniigí wainí iwayimoarigfápánihí nioní gí ragí ríxa iwayimoanro yariŋoi. Nioní nípikipírfe aŋwí ayo enagi nání rariŋini. ⁷ Nioní Kiraisomí nuxfdírná ámá “Xíto xopírárí niniŋenŋoi?” niyaiwinirí ení neánirí ení menarigfápánihí yárfáonirini. Ámá yamíyamúrónigí niníroná yoparí e múroarigfápánihí yárfáonirini. Xwíyíá nene dŋí kkwíroariŋwápi wí mímíwiáró xaíwí íá nixira úaonirini. ⁸ Ayínání ámá yamíyamúrónigí niníroná xámí múróomí yayí wimoarigfápa nioní nání ení ríxa imónáriniŋípi, ayí rípirini. Ámínáo —O ámáyo pía nímerfíná xixeni wigí yarigfápi tñí wiariŋorini. O yayí ninimorí Kiraiso enípimí dání “Wé rónihoxirini.” nírárinfápirini. Api nioní nánini mimónini. Ayí ámá gíyí gíyí Kiraiso negí sŋwí anihwaé weapíwinigínirí wimónarigfáyí nání ení imónini.

“Nioní tŋí e nání aŋfíni bírixini.” urihí nánirini.

⁹ Timotioxí siní mé nioní tŋí e nání bírfa nání anihí miní érixini. ¹⁰ Ayí rípi nání rírariŋini. Dimaso amípi ámá Gorixoxomí mífdarigfáyí yarigfápi nání wimónfagi níniepisamoárimí aŋí Tesaronaikayo nání únigini. Kíreseniso ení Garesia píropenisíyo nání únigini. Taitaso ení Darimesia píropenisíyo nání únigini. ¹¹ Ruko xegí xewini nioní tñí ŋweaŋwií. Ayínání joxí Makomí níwirimeámi bírixini. O saŋí níronaropaxí imónihjo enagi nání rírariŋini. ¹² Nioní Tikikaso ríxa aŋí Epesasio nání uowárfáriní. ¹³ Joxí níbírná gí iyíá nípánoyí aŋí yoí Tírowasíyo Kapasoyá aŋíwámí pñí wiáriŋjáú tñí bíkwí tñí nímeáxa bírixini. E nerfíná “Bíkwí sipísipí wará tñí imixiniŋípi, api aŋípaxírfáni?” niyaiwirí api ení nímeáxa bírixini.

mimóniḡáná sini mé aḡiḡni bḡiriḡini. Yubiuraso tḡni Pu-
deniso tḡni Rainaso tḡni Kirodiao tḡni yegḡ niḡiḡimeá re
ḡweagḡáyḡ nḡni tḡni yayḡ siowárenaparḡḡoḡ. ²² Ámináo
wá riwianiri diḡḡ rikḡkayori éwiniḡini. Apiriḡni.

Xwiyá Gorixoyá Siripirini

The New Testament in the Ankave language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angave (Ankave)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

Updates

eBible.org

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 17 Nov 2018 from source files dated 20 Jul 2017

7a156761-2cde-5bbc-8428-650a73434051